

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera întâi)

24 iunie 2015 *

„Recurs — Fondul european de dezvoltare regională (FEDR) — Reducerea contribuției financiare — Metodă de calcul prin extrapolare — Procedură de adoptare a deciziei de către Comisia Europeană — Nerespectarea termenului stabilit — Consecințe”

În cauzele conexe C-549/12 P și C-54/13 P,

având ca obiect două recursuri formulate în temeiul articolului 56 din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene, introduse la 29 noiembrie 2012, respectiv la 31 ianuarie 2013,

Republica Federală Germania, reprezentată de T. Henze, în calitate de agent, asistat de U. Karpenstein, de C. Johann, de C. von Donat și de J. Lipinsky, Rechtsanwälte,

recurentă,

susținută de:

Regatul Spaniei, reprezentat de A. Rubio González, în calitate de agent,

Republica Franceză, reprezentată de G. de Bergues, de D. Colas și de N. Rouam, în calitate de agenți,

Regatul Țărilor de Jos, reprezentat de M. Bulterman și de B. Koopman, în calitate de agenți (C-54/13 P),

intervenienți în primă instanță,

cealaltă parte din procedură fiind:

Comisia Europeană, reprezentată de B. Conte și de A. Steiblyté, în calitate de agenți, cu domiciliul ales în Luxemburg,

pârâtă în primă instanță,

CURTEA (Camera întâi),

compusă din domnul A. Tizzano, președinte de cameră, domnii S. Rodin, A. Borg Barthet, E. Levits (raportor) și doamna M. Berger, judecători,

avocat general: domnul P. Cruz Villalón,

grefier: domnul K. Malacek, administrator,

* Limba de procedură: germana.

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 9 ianuarie 2014,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 1 aprilie 2014,

pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Prin recursurile formulate, Republica Federală Germania solicită anularea Hotărârii Tribunalului Uniunii Europene Germania/Comisia (T-265/08, EU:T:2012:434) și Germania/Comisia (T-270/08, EU:T:2012:612) (denumite în continuare, împreună, „hotărârile atacate”), prin care acesta i-a respins cererile având ca obiect anularea Deciziei C(2008) 1690 final a Comisiei din 30 aprilie 2008 privind reducerea contribuției financiare din Fondul european de dezvoltare regională (FEDR) acordate programului operațional în regiunea obiectiv nr. 1 a landului Turingia (Germania) (1994-1999), în conformitate cu Decizia C(94) 1939/5 a Comisiei din 5 august 1994 (denumită în continuare „decizia privind landul Turingia”), și, respectiv, a Deciziei C(2008) 1615 final a Comisiei din 29 aprilie 2008 privind reducerea contribuției din Fondul european de dezvoltare regională (FEDR) acordate prin Decizia C(94) 1973 a Comisiei din 5 august 1994 în favoarea programului operațional Berlin-Est (Germania) în cadrul obiectivului nr. 1 (1994-1999) (denumită în continuare „decizia privind Berlin-Est”).

Cadrul juridic

- 2 Fondul european de dezvoltare regională (FEDR) a fost creat prin Regulamentul (CEE) nr. 724/75 al Consiliului din 18 martie 1975 (JO L 73, p. 1, rectificare în JO 1975, L 110, p. 44), modificat în repetate rânduri și ulterior înlocuit, începând de la 1 ianuarie 1985, prin Regulamentul (CEE) nr. 1787/84 al Consiliului din 19 iunie 1984 privind Fondul european de dezvoltare regională (JO L 169, p. 1).
- 3 În cursul anului 1988, regimul fondurilor structurale a fost reformat prin Regulamentul (CEE) nr. 2052/88 al Consiliului din 24 iunie 1988 privind misiunile fondurilor structurale și eficiența acestora și privind coordonarea activităților între acestea și cu operațiunile Băncii Europene de Investiții și ale altor instrumente financiare existente (JO L 185, p. 9).
- 4 Intrat în vigoare la 1 ianuarie 1989, Regulamentul nr. 2052/88 trebuia reexaminat de Consiliu, la propunerea Comisiei Comunităților Europene, într-un termen care expira la 31 decembrie 1993.
- 5 Prin urmare, acest regulament a fost modificat prin Regulamentul (CEE) nr. 2081/93 al Consiliului din 20 iulie 1993 (JO L 193, p. 5), care trebuia el însuși să fie reexaminat până la data de 31 decembrie 1999.
- 6 Aceste regulamente instituie fondurile structurale [Fondul european de orientare și garantare agricolă (FEOGA), „secțiunea Orientare”, Fondul social european (FSE) și FEDR], care sunt destinate să corecteze principalele dezechilibre regionale în Uniunea Europeană, printre altele, prin promovarea dezvoltării și a ajustării structurale a regiunilor cu întâzieri de dezvoltare („obiectivul nr. 1”) și prin reconversia regiunilor, a regiunilor frontaliere sau a părților de regiuni (inclusiv bazinele ocupaționale și comunitățile urbane) grav afectate de declinul industrial („obiectivul nr. 2”).

- 7 Articolul 7 din Regulamentul nr. 2052/88, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul nr. 2081/93 (denumit în continuare „Regulamentul nr. 2052/88”), intitulat „Compatibilitate și control”, prevede la alineatul (1):

„Acțiunile care fac obiectul unei finanțări din fondurile structurale sau al unei finanțări din partea [Băncii Europene de Investiții (BEI)] sau al unui alt instrument financiar existent trebuie să fie conforme cu dispozițiile tratatelor și ale actelor adoptate în temeiul acestora, precum și cu dispozițiile politicilor comunitare, inclusiv cele privind normele de concurență, atribuirea contractelor de achiziții publice și protejarea mediului, precum și cu aplicarea principiului egalității șanselor între bărbați și femei.” [traducere neoficială]

- 8 Regulamentul (CEE) nr. 4253/88 al Consiliului din 19 decembrie 1988 de stabilire a dispozițiilor de aplicare a Regulamentului nr. 2052/88 privind coordonarea intervențiilor diferitor fonduri structurale, pe de o parte, și coordonarea intervențiilor între ele și cu cele ale Băncii Europene de Investiții și ale altor instrumente financiare existente, pe de altă parte (JO L 374, p. 1), astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (CEE) nr. 2082/93 al Consiliului din 20 iulie 1993 (JO L 193, p. 20, denumit în continuare „Regulamentul nr. 4253/88”), prevede la articolul 23, intitulat „Controlul financiar”:

„(1) Pentru garantarea succesului acțiunilor desfășurate de promotorii publici sau privați, statele membre, la punerea în aplicare a acțiunilor, iau măsurile necesare pentru:

- a verifica în mod regulat dacă operațiunile finanțate de Comunitate au fost derulate în mod corespunzător;
- a preveni și a urmări neregularitățile;
- a recupera orice sume pierdute ca rezultat al neregularităților sau al neglijenței. Cu excepția cazului în care statul membru și/sau autoritatea de punere în aplicare și/sau promotorul furnizează dovezi care să arate că nu au fost responsabili pentru neregularitățile sau neglijența respectivă, statul membru este răspunzător în mod subsidiar pentru rambursarea oricăror sume încasate pe nedrept. [...]

Statele membre trebuie să informeze Comisia cu privire la măsurile luate în această privință și, în special, să notifice Comisiei descrierea sistemelor de gestiune și control stabilite pentru asigurarea aplicării eficiente a operațiunilor. Statele membre trebuie să informeze în mod regulat Comisia cu privire la evoluția procedurilor administrative și judiciare.

[...]

(2) Fără a aduce atingere controalelor efectuate de statele membre în conformitate cu actele cu putere de lege și actele administrative și naționale fără a aduce atingere dispozițiilor articolului 206 din Tratatul [CEE], precum și oricărei inspecții efectuate în conformitate cu articolul 209 litera (c) din tratat, funcționari sau agenți ai Comisiei pot efectua controale la fața locului, inclusiv prin sondaj, cu privire la acțiunile finanțate de fondurile structurale și cu privire la sistemele de gestionare și control.

[...]

(3) Pentru o perioadă de cel puțin trei ani de la ultima plată efectuată pentru o acțiune, organismul și autoritățile responsabile păstrează la dispoziția Comisiei toate documentele justificative referitoare la cheltuielile și la controalele aferente acțiunii.” [traducere neoficială]

- 9 Articolul 24 din Regulamentul nr. 4253/88, intitulat „Reducerea, suspendarea și anularea contribuției”, prevede:

„(1) Dacă realizarea unei acțiuni sau aplicarea unei măsuri pare să nu justifice fie parțial, fie în totalitate, contribuția alocată, Comisia efectuează o examinare corespunzătoare a cazului, în cadrul parteneriatului, solicitând în special statului membru, autorităților sau organelor desemnate de acesta pentru aplicarea măsurii respective, să își prezinte observațiile în limitele unei anumite perioade.

(2) În urma acestei examinări, Comisia poate reduce sau suspenda contribuția pentru acțiunea sau măsura în cauză, dacă examinarea confirmă existența unei neregularități sau a unei modificări importante care afectează natura sau condițiile punerii în aplicare a acțiunii și pentru care nu a fost solicitată aprobarea Comisiei.

[...]” [traducere neoficială]

- 10 Potrivit articolului 11 din Regulamentul (CEE) nr. 4254/88 al Consiliului din 19 decembrie 1988 de aplicare a Regulamentului (CEE) nr. 2052/88 privind Fondul european de dezvoltare regională (JO L 374, p. 15), astfel cum a fost modificat de Regulamentul (CEE) nr. 2083/93 al Consiliului din 20 iulie 1993 (JO L 193, p. 34), intitulat „Controlul compatibilității”, „[î]n cazurile adecvate și potrivit procedurilor proprii fiecărei politici, statele membre furnizează Comisiei elementele referitoare la respectarea dispozițiilor prevăzute la articolul 7 alineatul (1) din Regulamentul [...] nr. 2052/88”.
- 11 După ce a consultat Comitetul consultativ pentru dezvoltarea și conversia regiunilor și comitetul prevăzut la articolul 147 din Tratatul CE și făcând trimitere la articolul 23 din Regulamentul nr. 4253/88, Comisia a adoptat mai multe regulamente de punere în aplicare, printre care figurează Regulamentul (CE) nr. 2064/97 din 15 octombrie 1997 de stabilire a normelor detaliate de aplicare a Regulamentului nr. 4253/88 privind controlul financiar de către statele membre al operațiunilor cofinanțate prin fondurile structurale (JO L 290, p. 1).
- 12 Articolul 8 din Regulamentul nr. 2064/97 prevede:

„(1) Cel târziu în momentul solicitării plății finale și al prezentării certificatului final de cheltuieli pentru fiecare formă de intervenție, statele membre prezintă Comisiei o declarație întocmită [...] de o persoană sau de o organizație independentă din punct de vedere funcțional de serviciul de aplicare. Declarația rezumă concluziile controalelor efectuate în anii precedenți și evaluează valabilitatea cererii de plată a soldului final, precum și legalitatea și regularitatea tranzacțiilor vizate de certificatul final al cheltuielilor.

(2) Declarația menționată la alineatul (1) cuprinde informații despre deficiențele importante de gestionare sau de control constatate, precum și despre frecvența ridicată a neregularităților constatate, dacă aceste deficiențe și neregularități împiedică să se pronunțe pozitiv cu privire la valabilitatea solicitării plății finale și a certificatului final de cheltuieli. Declarația trebuie, în aceste împrejurări, să estimeze și gravitatea problemei și să evalueze impactul său financiar.

Într-un astfel de caz, Comisia poate solicita efectuarea unui control suplimentar în vederea identificării neregularităților și a obținerii rectificării acestora într-un termen dat.” [traducere neoficială]

- 13 La 15 octombrie 1997, Comisia a adoptat de asemenea Orientări interne privind corecțiile financiare nete în cadrul aplicării articolului 24 din Regulamentul nr. 4253/88. La punctele 5 și 6 din orientările interne menționate, Comisia precizează că, prin derogare de la norma potrivit căreia orice corecție financiară netă se referă numai la neregularitatea sau la neregularitățile constatate, o corecție financiară mai importantă este prevăzută totuși în cazul în care Comisia ar avea motive întemeiate să creadă că neregularitatea era sistematică, reflectând, prin urmare, insuficiență sistemică de gestiune,

control sau audit care s-ar putea găsi într-o serie de cazuri similare. Pentru a efectua o asemenea corecție financiară, Comisia procedează prin extrapolare, adică ține seama de nivelul și de specificitatea structurii administrative implicate în această abatere, precum și de întinderea probabilă a abuzului.

- 14 Regulamentele nr. 2052/88 și nr. 4253/88, cu modificările ulterioare, au fost abrogate începând de la 1 ianuarie 2000 de Regulamentul (CE) nr. 1260/1999 al Consiliului din 21 iunie 1999 de stabilire a dispozițiilor generale privind fondurile structurale (JO L 161, p. 1).
- 15 Conform articolului 2 alineatul (1), Regulamentul nr. 1260/1999 se aplică FEDR, FSE, FEOGA, secțiunea „Orientare”, precum și Instrumentului financiar de orientare piscicolă (IFOP).
- 16 Potrivit articolului 39 din acest regulament, intitulat „Corecții financiare”:

„(1) Este în primul rând responsabilitatea statelor membre să caute neregularitățile, să ia măsuri atunci când se constată o schimbare importantă care afectează natura sau condițiile de aplicare sau de control al unei intervenții și să procedeze la corecțiile financiare necesare.

Statele membre procedează la corecțiile financiare necesare în legătură cu neregularitățile individuale sau sistemice. Corecțiile la care procedează statele membre constau în anularea totală sau parțială a contribuției comunitare. Fondurile comunitare astfel eliberate pot fi realocate de către statul membru pentru intervenția în cauză, în conformitate cu modalitățile care trebuie stabilite în temeiul articolului 53 alineatul (2).

(2) Dacă, după efectuarea verificărilor necesare, Comisia concluzionează că:

(a) unul dintre statele membre nu a respectat obligațiile care îi revin în temeiul alineatului (1)

sau

(b) o intervenție, luată integral sau parțial, nu justifică nici o parte, nici întreaga contribuție din fonduri

sau

(c) există insuficiențe grave în sistemele de gestionare sau de control care pot conduce la neregularități sistemice,

Comisia suspendă plățile intermediare în cauză și, indicând motivele sale, solicită statului membru să își prezinte observațiile și, dacă este cazul, să efectueze eventualele corecții într-un termen determinat.

Dacă statul membru contestă observațiile Comisiei, aceasta îl invită la o audiere în cadrul căreia ambele părți încearcă, într-un spirit de cooperare bazată pe parteneriat, să ajungă la o înțelegere cu privire la observațiile și concluziile care decurg din acestea.

(3) La expirarea termenului fixat de Comisie, în cazul în care nu s-a ajuns la nicio înțelegere și dacă statul membru nu a efectuat corecțiile și ținând seama de eventualele observații ale statului membru, Comisia poate decide, în termen de trei luni:

(a) să reducă avansul [...]

sau

(b) să efectueze corecțiile financiare necesare prin anularea, integral sau parțial, a contribuției fondurilor la intervenția în cauză.

Comisia ia în considerare, atunci când stabilește suma unei corecții, în conformitate cu principiul proporționalității, natura neregularității sau a modificării, precum și gradul și implicațiile financiare ale deficiențelor constatate în sistemele de gestionare și de control ale statelor membre.

În lipsa unei decizii de a acționa fie în conformitate cu litera (a), fie în conformitate cu litera (b), suspendarea plăților intermediare încetează imediat.

[...]” [traducere neoficială]

- 17 Regulamentul (CE) nr. 1783/1999 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 iulie 1999 privind Fondul European de Dezvoltare Regională (JO L 213, p. 1), prin care s-a abrogat Regulamentul nr. 4254/88, nu cuprinde norme privind corecțiile financiare.
- 18 Articolul 5 din Regulamentul (CE) nr. 448/2001 al Comisiei din 2 martie 2001 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (CE) nr. 1260/1999 al Consiliului privind procedura de efectuare a corecțiilor financiare cu privire la ajutorul acordat în cadrul Fondurilor Structurale (JO L 64, p. 13, Ediție specială, 14/vol. 1, p. 62) are următorul cuprins:

„(1) Termenul în care statul membru interesat poate să răspundă la o cerere în temeiul articolului 39 alineatul (2) primul paragraf din Regulamentul (CE) nr. 1260/1999 pentru a-și prezenta comentariile și, dacă este cazul, a face corecții este de două luni, cu excepția cazurilor justificate corespunzător când un termen mai mare poate fi acordat de către Comisie.

(2) În cazul în care Comisia propune corecții financiare pe baza extrapolării sau a unui preț fix, statelor membre li se oferă ocazia să demonstreze, prin examinarea dosarelor în cauză, că amploarea reală a neregularității a fost mai mică decât evaluarea Comisiei. De comun acord cu Comisia, statele membre pot limita sfera examinării la o parte sau un eșantion adecvat al dosarelor în cauză. Cu excepția cazurilor corespunzător justificate, termenul permis pentru această examinare nu trebuie să depășească un termen ulterior cu două luni termenului de două luni menționat în alineatul (1). Rezultatele acestor examinări se analizează conform dispozițiilor din articolul 39 alineatul (2) al doilea paragraf din Regulamentul (CE) nr. 1260/1999. Comisia poate lua în considerare orice dovadă furnizată de statele membre în limitele acestui termen.

(3) Ori de câte ori statele membre obiectează la observațiile făcute de Comisie și are loc o audiere în conformitate cu articolul 39 alineatul (2) al doilea paragraf din Regulamentul (CE) nr. 1260/1999, termenul de trei luni în care Comisia poate lua o decizie în conformitate cu articolul 39 alineatul (3) din respectivul regulament începe să curgă de la data audierii.”

- 19 Regulamentul nr. 1260/1999, care trebuia reexaminat de Consiliu cel târziu la 31 decembrie 2006, a fost abrogat de Regulamentul (CE) nr. 1083/2006 al Consiliului din 11 iulie 2006 de stabilire a anumitor dispoziții generale privind Fondul European de Dezvoltare Regională, Fondul Social European și Fondul de coeziune (JO L 210, p. 25, Ediție specială, 14/vol. 2, p. 64), care se aplică, potrivit articolului 1 alineatul (1), fondurilor menționate, fără a aduce atingere dispozițiilor specifice prevăzute de regulamentele care stabilesc normele pentru fiecare dintre aceste fonduri.
- 20 Regulamentul (CE) nr. 1080/2006 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 iulie 2006 privind Fondul European de Dezvoltare Regională și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1783/1999 (JO L 210, p. 1, Ediție specială, 14/vol. 1, p. 236) nu cuprinde nicio dispoziție privind procedura în materie de corecții financiare care pot fi stabilite de Comisie. Același este și situația Regulamentului

(CE) nr. 1828/2006 al Comisiei din 8 decembrie 2006 de stabilire a normelor de punere în aplicare a Regulamentului nr. 1083/2006 și a Regulamentului nr. 1080/2006 (JO L 371, p. 1, Ediție specială, 14/vol. 3, p. 17).

- 21 Corecțiile financiare menționate fac obiectul unor norme comune acestor trei fonduri, enunțate la articolele 99-102 din Regulamentul nr. 1083/2006.
- 22 Articolul 100 din acest din urmă regulament, intitulat „Procedură”, prevede:

„(1) Înainte de a decide cu privire la o corecție financiară, Comisia deschide procedura informând statul membru în ceea ce privește concluziile sale provizorii și invitând statul membru respectiv să își prezinte observațiile în termen de două luni.

În cazul în care Comisia propune o corecție financiară pe baza unei extrapolări sau a unei rate forfetare, statul membru are posibilitatea să demonstreze, prin examinarea documentelor în cauză, că nivelul real al neregularității este mai mic decât evaluarea Comisiei. În acord cu aceasta din urmă, statul membru poate să limiteze domeniul de aplicare al acestei examinări la o parte sau un eșantion adecvat din documentele în cauză. Cu excepția cazurilor justificate în mod corespunzător, timpul acordat pentru această examinare nu depășește o perioadă de două luni după perioada de două luni menționată la primul paragraf.

(2) Comisia ține seama de orice element furnizat de statul membru în termenele menționate la alineatul (1).

(3) În cazul în care statul membru nu acceptă concluziile provizorii ale Comisiei, aceasta din urmă îl invită la o audiere pe parcursul căreia cele două părți se străduiesc, în spiritul cooperării fondate pe parteneriat, să ajungă la un acord privind observațiile și concluziile care rezultă din aceasta.

(4) În cazul unui acord, statul membru poate să reutilizeze fondurile comunitare în cauză în conformitate cu articolul 98 alineatul (2) al doilea paragraf.

(5) În absența acordului, Comisia decide cu privire la corecția financiară în cele șase luni care urmează datei audierii, ținând seama de toate informațiile și observațiile prezentate pe parcursul procedurii. În cazul în care audierea nu are loc, perioada de șase luni începe în două luni de la data trimiterii de către Comisie a scrisorii de invitație.”

- 23 Articolul 108 din Regulamentul nr. 1083/2006, intitulat „Intrare în vigoare”, prevede la primul și la al doilea paragraf:

„Prezentul regulament intră în vigoare în ziua următoare datei publicării în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

Dispozițiile articolelor 1-16, 25-28, 32-40, 47-49, 52-54, 56, 58-62, 69-74, 103-105 și 108 se aplică de la data intrării în vigoare a prezentului regulament, numai pentru programele din perioada 2007-2013. Celelalte dispoziții sunt aplicabile de la 1 ianuarie 2007.”

- 24 Regulamentul nr. 1083/2006 a fost abrogat prin Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime, precum și de stabilire a unor dispoziții generale privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime (JO L 347, p. 320), al cărui articol 145 alineatul (6) prevede că, „[î]n scopul aplicării corecțiilor financiare, Comisia ia o decizie, prin acte de punere în aplicare, în termen de șase luni de la data audierii sau de

la data primirii informațiilor suplimentare, în cazul în care statul membru este de acord să prezinte astfel de informații suplimentare în urma audierii[,] [că] Comisia ține cont de toate informațiile și observațiile prezentate pe parcursul procedurii [și că, î]n cazul în care nu are loc nicio audiere, perioada de șase luni începe la două luni după data trimiterii de către Comisie a scrisorii de invitație la audiere”.

- 25 Conform articolului 154 din Regulamentul nr. 1303/2013, articolul 145 din acest regulament se aplică de la 1 ianuarie 2014.
- 26 Acest articol 145 face parte din partea a patra a Regulamentului nr. 1303/2013, care cuprinde normele generale aplicabile FEDR, FSE, Fondului de coeziune și Fondului european pentru pescuit și afaceri maritime în ceea ce privește gestionarea și controlul, gestiunea financiară, conturile și corecțiile financiare.
- 27 Nici Regulamentul (UE) nr. 1301/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 privind Fondul european de dezvoltare regională și dispozițiile specifice aplicabile obiectivului referitor la investițiile pentru creștere economică și locuri de muncă și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1080/2006 (JO L 347, p. 289), nici Regulamentul delegat (UE) nr. 480/2014 al Comisiei din 3 martie 2014 de completare a Regulamentului (UE) nr. 1303/2013 (JO L 138, p. 5) nu cuprind dispoziții privind procedura în materie de corecții financiare care pot fi stabilite de Comisie.

Istoricul cauzelor și deciziile privind landul Turingia și Berlin-Est

- 28 La 29 iulie 1994, Comisia a adoptat Decizia 94/628/CE privind stabilirea cadrului comunitar de sprijin pentru intervențiile structurale comunitare în regiunile Germaniei vizate de obiectivul nr. 1, și anume Mecklenburg-Pomerania Occidentală, Brandenburg, Saxonia-Anhalt, Saxonia, Turingia și Berlin (Est) (JO L 250, p. 18). Această decizie permitea înființarea unor programe operaționale în noile Länder și în Berlin-Est.
- 29 Situația de fapt aflată la originea litigiilor, astfel cum reiese din hotărârile atacate și din deciziile privind landul Turingia și Berlin-Est (denumite în continuare, împreună, „deciziile în litigiu”), poate fi rezumată după cum urmează.

Cauza C-549/12 P

- 30 Prin Decizia C(94) 1939/5 din 5 august 1994, Comisia a aprobat programul operațional pentru landul Turingia care intra sub incidența obiectivului nr. 1 în Germania (Arinco nr. 94.DE.16.005) (denumită în continuare „intervenția în favoarea landului Turingia”), prevăzând o contribuție din fondurile structurale de 1 021 771 000 ECU, devenită 1 086 827 000 de euro prin Decizia C(99) 5087 din 29 decembrie 1999, cu o cofinanțare din Fondul european de dezvoltare regională (FEDR) în quantum maxim de 1 020 719 000 de euro. Ministerul economiei și transporturilor din landul Turingia a fost desemnat autoritate de gestionare.
- 31 Pentru măsura 2.1 privind sprijinirea activităților de producție ale întreprinderilor mici și mijlocii (IMM-uri), Decizia C(99) 5087 a stabilit quantumul total al cheltuielilor la 674 104 000 de euro, iar contribuția provenind din FEDR, la 337 052 000 de euro.
- 32 În cursul anului 2001, Comisia a efectuat o examinare sistematică a sistemelor de gestiune și control din landul Turingia, în temeiul articolului 23 alineatul (2) din Regulamentul nr. 4253/88 și al articolului 14 din Regulamentul nr. 2064/97.

- 33 La 30 ianuarie 2002, Comisia a prezentat raportul său final cu privire la programele operaționale din landurile Turingia și Saxonia-Anhalt, care conținea recomandări.
- 34 La 24 iunie 2002, declarația prevăzută la articolul 8 din Regulamentul nr. 2064/97 a fost întocmită de o societate de audit și a fost transmisă Comisiei.
- 35 Printr-o scrisoare din 18 iulie 2002, autoritățile germane au prezentat cererea lor de plată definitivă cu privire la intervenția în favoarea landului Turingia. La 27 iunie 2003, Comisia a încheiat această intervenție și a efectuat plata definitivă în cuantumul solicitat.
- 36 După încheierea intervenției menționate, în cursul lunilor octombrie, noiembrie și decembrie 2003, Curtea de Conturi a Comunităților Europene a efectuat mai multe vizite de control și în cursul anului 2004 a efectuat o analiză a punctelor sensibile ale aceleiași intervenții, în cadrul examinării declarației de asigurare pe anul 2003. Au fost examinate aproximativ 28 de proiecte din cadrul măsurii 2.1.
- 37 La 22 iunie 2004, Curtea de Conturi a transmis autorităților germane raportul său provizoriu de control. Prin scrisorile din 31 august și din 13 octombrie 2004, aceste autorități au transmis Curții de Conturi informații suplimentare.
- 38 Printr-o scrisoare din 17 ianuarie 2005, Curtea de Conturi a transmis autorităților naționale raportul său de control. Acesta scotea în evidență existența mai multor neregularități individuale și sistemice privind operațiuni specifice, erori în calcularea contribuției maxime și inexistența unor documente justificative pentru anumite tipuri de cheltuieli precum cheltuielile generale sau fondurile proprii. Raportul menționat decidea în sensul existenței unor neregularități în sistemele de gestiune și de control ale intervenției în favoarea landului Turingia. Indicele de eroare constatat în cele 28 de proiecte din cadrul măsurii 2.1 era de 31,36 %.
- 39 Printr-o scrisoare din 19 octombrie 2006, Comisia a transmis autorităților germane primele rezultate ale examinării raportului de control respectiv și a solicitat acestor autorități să îi transmită observațiile lor.
- 40 Pe baza analizei punctelor slabe efectuate de Curtea de Conturi, Comisia a anunțat landului Turingia corecții financiare în cuantum de 135 de milioane de euro. În urma consultărilor bilaterale, unele critici au fost totuși retrase.
- 41 Printr-o scrisoare din 5 ianuarie 2007, autoritățile germane au răspuns la scrisoarea Comisiei din 19 octombrie 2006 opunându-se aplicării unor corecții financiare extrapolate și furnizând documente justificative suplimentare care atestau eligibilitatea anumitor cheltuieli.
- 42 Printr-o scrisoare din 23 aprilie 2007, Comisia a invitat autoritățile germane să participe la o reuniune bilaterală, care a avut loc la Bruxelles la 8 mai 2007. În urma negocierilor care au avut loc cu ocazia acestei reuniuni, s-a convenit ca autoritățile menționate să prezinte elemente de probă suplimentare pentru a atesta admisibilitatea anumitor operațiuni și a anumitor tipuri de cheltuieli, în termen de două săptămâni de la data reuniunii menționate. Această informație a fost comunicată Comisiei printr-o scrisoare din 22 iunie 2007.
- 43 Prin Decizia privind landul Turingia, Comisia a redus cu 81 425 825,67 euro contribuția financiară din FEDR la intervenția în favoarea acestui land, ca urmare a neregularităților individuale și sistemice constatate în cadrul măsurii 2.1, în temeiul articolului 24 din Regulamentul nr. 4253/88. Comisia a efectuat o extrapolare a indicelui de eroare la ansamblul acestei măsuri, luând ca bază un indice de eroare de 23,88 %. Aceasta a calculat un cuantum de 1 232 012,70 euro pentru neregularitățile individuale și un cuantum de 80 193 812,97 euro pentru neregularitățile sistemice.

Cauza C-54/13 P

- 44 Prin Decizia C(94) 1973 din 5 august 1994, Comisia a aprobat programul operațional pentru Berlin-Est, corespunzător obiectivului nr. 1 (Arinco nr. 94.DE. 16.006) (în continuare „intervenția în favoarea Berlin-Est”). Această decizie prevedea o contribuție din fondurile structurale de 743 112 000 ECU, majorată ulterior la 779 154 000 de euro, această sumă cuprinzând 540 886 000 de euro provenind din FEDR.
- 45 Ministerul Economiei, Tehnologiei și Femeilor din landul Berlin a fost desemnat autoritate de gestiune.
- 46 Printr-o scrisoare din 24 martie 2003, autoritățile germane au transmis cererea lor de plată definitivă cu privire la intervenția în favoarea Berlin-Est.
- 47 În perioadele 16-20 februarie 2004, 29 martie-2 aprilie 2004 și 7-11 martie 2005, Comisia, împreună cu o societate de audit extern mandatată în acest scop, au efectuat mai multe vizite de control în contextul controalelor privind încheierea programelor cofinanțate din FEDR în perioada de programare 1994-1999.
- 48 Prin scrisorile din 31 mai și din 15 decembrie 2005, Comisia a comunicat autorităților germane raportul său de audit, care constata diverse neregularități sistemice privind operațiuni specifice, printre care figurau în special declarația de cheltuieli neeligibile, încălcări ale normelor privind atribuirea contractelor de achiziții publice și lipsa documentelor justificative. Pentru cele 29 de proiecte din cadrul intervenției în favoarea Berlin-Est care au fost controlate în mod efectiv, rata de eroare a fost de 7,56 %. Dintre cele 36 de proiecte selecționate, 7 nu au putut fi controlate din cauza falimentului.
- 49 Prin scrisorile din 21 octombrie 2005 și din 31 martie 2006, autoritățile germane și-au prezentat observațiile cu privire la aceste constatări și au transmis Comisiei informații suplimentare.
- 50 Printr-o scrisoare din 26 ianuarie 2007, Comisia a comunicat concluziile sale provizorii autorităților menționate.
- 51 Printr-o scrisoare din 9 iulie 2007, autoritățile germane s-au opus, pentru inexistența temeiului juridic, aplicării unor corecții forfetare și extrapolate, prezentând dovezi suplimentare care atestau legalitatea cheltuielilor în discuție.
- 52 Ținând seama de informațiile și de elementele de probă suplimentare furnizate, concluziile referitoare la rezultatele auditului realizat au fost modificate și au fost transmise autorităților germane printr-o scrisoare din 30 august 2007.
- 53 O reuniune bilaterală a avut loc la Bruxelles la 14 septembrie 2007. În urma negocierilor care au avut loc în timpul acestei reuniuni, autoritățile germane au început să prezinte elemente de probă suplimentare pentru a atesta admisibilitatea anumitor intervenții și a anumitor tipuri de cheltuieli în termen de patru săptămâni de la data reuniunii respective. Aceste informații au fost comunicate Comisiei printr-o scrisoare din 12 octombrie 2007. Aspectele abordate în cursul aceleiași reuniuni au fost menționate într-un proces-verbal din data de 12 noiembrie 2007.
- 54 Prin decizia privind Berlin-Est, Comisia a redus cu 12 900 719,52 euro, și anume cu 2,68 %, cuantumul contribuției financiare a FEDR la intervenția în favoarea Berlin-Est. Această instituție s-a întemeiat, în decizia menționată, pe un procentaj de eroare de 3,63 % în privința celor 29 de proiecte controlate. Plecând de la finanțările din FEDR acordate programului operațional în cuantum de 951 243 399 de mărci germane (DEM) și bazându-se pe calculele realizate de software-ul Audit Command Language (ACL), Comisia a aplicat o corecție financiară extrapolată de 25 516 719 DEM, reprezentând o reducere de 2,68 % a contribuției financiare a FEDR la programul global în cauză.

Procedura în fața Tribunalului și hotărârile atacate

- 55 Prin cereri introductive depuse la grefa Tribunalului la 4 iulie și, respectiv, la 8 iulie 2008, Republica Federală Germania a introdus acțiuni în anularea deciziilor în litigiu.
- 56 Regatul Spaniei, Republica Franceză și Regatul Țărilor de Jos au intervenit în procedura în fața Tribunalului, în susținerea concluziilor Republicii Federale Germania, în cadrul acestor două acțiuni.
- 57 În susținerea acțiunii formulate împotriva deciziei privind landul Turingia, Republica Federală Germania a invocat cinci motive, întemeiate, primul și, respectiv, al doilea, pe încălcarea articolului 24 alineatul (2) din Regulamentul nr. 4253/88, al treilea, pe inexistența unui control la fața locului efectuat de Comisie, al patrulea, pe încălcarea principiilor protecției încrederii legitime, securității juridice și cooperării, iar al cincilea, pe încălcarea principiului proporționalității.
- 58 În susținerea acțiunii formulate împotriva deciziei privind Berlin-Est, acest stat membru a invocat cinci motive, întemeiate, primul și, respectiv, al doilea, pe încălcarea articolului 24 alineatul (2) din Regulamentul nr. 4253/88, al treilea, pe încălcarea principiului proporționalității, al patrulea, pe o motivare insuficientă a acestei decizii, și al cincilea, pe încălcarea principiului parteneriatului.
- 59 Prin hotărârile atacate, Tribunalul a respins ca nefondate motivele invocate, precum și cele două acțiuni în ansamblul lor.

Procedura în fața Curții

- 60 La 29 noiembrie 2012, Republica Federală Germania a declarat recurs împotriva Hotărârii Germania/Comisia (T-265/08, EU:T:2012:434).
- 61 Au fost depuse memoriile în răspuns de către Republica Franceză și de către Comisie la 15 februarie 2013, precum și de către Regatul Spaniei la 20 februarie 2013.
- 62 La 31 ianuarie 2013, Republica Federală Germania a declarat recurs împotriva Hotărârii Germania/Comisia (T-270/08, EU:T:2012:612).
- 63 Au fost depuse memoriile în răspuns de către Republica Franceză la 29 martie 2013, de către Regatul Țărilor de Jos la 5 aprilie 2013, de către Comisie la 9 aprilie 2013, precum și de către Regatul Spaniei la 12 aprilie 2013.
- 64 Printr-o decizie a președintelui Curții din 10 iulie 2013, cauzele C-549/12 P și C-54/13 P au fost conexe pentru buna desfășurare a procedurii orale și în vederea pronunțării hotărârii.

Concluziile părților

- 65 Republica Federală Germania solicită Curții:
- anularea, pe de o parte, a hotărârilor atacate și, pe de altă parte, a deciziilor în litigiu și
 - obligarea Comisiei la plata cheltuielilor de judecată.
- 66 Republica Franceză solicită Curții anularea, în întregime, a hotărârilor atacate, soluționarea în mod definitiv a litigiilor pe fond, conform articolului 61 din Statutul Curții de Justiție Uniunii Europene și anularea deciziilor în litigiu.

- 67 Regatul Spaniei solicită Curții:
- admiterea recursurilor;
 - anularea hotărârilor atacate și
 - obligarea Comisiei la plata cheltuielilor de judecată.
- 68 Comisia solicită Curții respingerea recursurilor și obligarea Republicii Federale Germania la plata cheltuielilor de judecată.

Cu privire la recursuri

Argumentația părților

- 69 În cauza C-549/12 P, Republica Federală Germania invocă două motive, întemeiate, ambele, pe încălcarea articolului 24 alineatul (2) din Regulamentul nr. 4253/88 coroborat cu articolul 1 din Regulamentul nr. 2988/95 și a principiului atribuirii competențelor prevăzut la articolul 5 alineatul (2) TUE și la articolul 7 TFUE.
- 70 În cauza C-54/13 P, Republica Federală Germania invocă patru motive întemeiate, în ceea ce privește primele trei, pe încălcarea dispozițiilor articolului 24 alineatul (2) din Regulamentul nr. 4253/88 coroborate cu dispozițiile articolului 1 din Regulamentul nr. 2988/95, precum și a principiului atribuirii competențelor prevăzut la articolul 5 alineatul (2) TUE și la articolul 7 TFUE și, în ceea ce privește cel de al patrulea, pe încălcarea obligației de motivare care rezultă din dispozițiile articolului 81 din Regulamentul de procedură al Tribunalului coroborate cu dispozițiile articolului 36 și ale articolului 53 alineatul (1) din Statutul Curții de Justiție.
- 71 Prin intermediul primului aspect al primului motiv invocat în cauza C-549/12 P și prin intermediul primului motiv invocat în cauza C-54/13 P, Republica Federală Germania susține că Tribunalul a săvârșit o eroare de drept statuând, prin hotărârile atacate, că simple erori administrative săvârșite de autoritățile naționale constituie „neregularități” care permit Comisiei să aplice corecții financiare în conformitate cu articolul 24 alineatul (2) din Regulamentul nr. 4253/88.
- 72 Prin intermediul celui de al doilea și al celui de al treilea aspect ale primului motiv invocat în cauza C-549/12 P, Republica Federală Germania arată că, deși unele erori administrative ar putea constitui neregularități care să justifice o corecție financiară, Tribunalul a săvârșit o eroare de drept statuând, în Hotărârea Germania/Comisia (T-265/08, EU:T:2012:434), că încălcări ale dreptului național și erori care nu au efect asupra bugetului Uniunii pot constitui „neregularități” care să justifice astfel de corecții.
- 73 Prin intermediul primului aspect al celui de al doilea motiv invocat în cauza C-549/12 P și prin intermediul primului aspect al celui de al doilea motiv invocat în cauza C-54/13 P, Republica Federală Germania, susținută de Regatul Spaniei și de Republica Franceză, arată că Tribunalul a săvârșit o eroare de drept prin admiterea competenței Comisiei de a efectua corecții financiare prin extrapolare.
- 74 Prin intermediul celui de al doilea aspect al celui de al doilea motiv invocat în cauza C-549/12 P, Republica Federală Germania, susținută de Regatul Spaniei, afirmă că, deși astfel de corecții ar fi fost posibile, Tribunalul a săvârșit o eroare de drept confirmând modalitățile de efectuare a acestora în decizia privind landul Turingia, având în vedere că, potrivit acestui stat membru, nu a fost dovedit niciun prejudiciu suferit de bugetul Uniunii în ceea ce privește o parte din proiectele contestate și că Comisia nu ar fi trebuit să califice o parte din erorile imputate ca fiind sistemice.

- 75 Prin intermediul celui de al doilea aspect al celui de al doilea motiv invocat în cauza C-54/13 P, Republica Federală Germania, susținută de Regatul Spaniei, arată că, deși Comisia ar fi competentă să aplice reduceri prin extrapolare în temeiul articolului 24 alineatul (2) din Regulamentul nr. 4253/88, Tribunalul a săvârșit o eroare de drept încuviințând modalitățile de punere în aplicare a extrapolării în decizia privind Berlin-Est, având în vedere că, potrivit acestui stat membru, Comisia, pe de o parte, a calificat în mod eronat erorile evidențiate ca fiind sistemice, afectând ansamblul programului în cauză, nu ar fi trebuit să extrapoleze la ansamblul acestui program indicele de eroare calculat și, pe de altă parte, nu ar fi trebuit să utilizeze procedura de eșantionare aplicată, pentru a extinde reducerea, prin extrapolare, la ansamblul programului menționat. Prin intermediul celui de al treilea aspect al celui de al doilea motiv, Republica Federală Germania arată că, din cauza extrapolării unor erori nereprezentative și a unor corecții forfetare, Comisia a aplicat o reducere disproporționată a contribuției financiare acordate programului operațional în cauză.
- 76 Prin intermediul primului aspect al celui de al treilea motiv invocat în cauza C-54/13 P, Republica Federală Germania susține că Tribunalul a apreciat în mod greșit că Comisia era competentă să aplice corecții financiare forfetare. Prin intermediul celui de al doilea aspect al acestui motiv, statul membru menționat arată că, deși Comisia ar fi competentă să aplice corecții financiare forfetare, Tribunalul a săvârșit o eroare de drept încuviințând corecții forfetare disproporționate.
- 77 Prin intermediul celui de al patrulea motiv invocat în cauza C-54/13 P, Republica Federală Germania arată că motivarea Hotărârii Germania/Comisia (T-270/08, EU:T:2012:612) nu permite să se stabilească dacă Tribunalul a examinat argumentația sa întemeiată pe caracterul ilicit al corecțiilor financiare forfetare, invocată în cadrul primului aspect al celui de al doilea motiv al acțiunii sale în fața Tribunalului, și nici considerațiile care au justificat respingerea de către acesta din urmă a argumentației respective.
- 78 Comisia consideră că aceste motive sunt nefondate și că recursurile trebuie să fie respinse.

Aprecierea Curții

- 79 Trebuie subliniat că, în hotărârile atacate, Tribunalul s-a pronunțat cu privire la acțiunile în anulare introduse de Republica Federală Germania respingându-le după ce a declarat neîntemeiate cele cinci motive invocate în susținerea fiecăreia dintre aceste acțiuni.
- 80 Procedând astfel, Tribunalul a admis, în mod implicit, dar necesar, regularitatea formală a deciziilor în litigiu.
- 81 Rezultă însă din motivele expuse la punctele 56-89, precum și la punctul 93 din Hotărârile Spania/Comisia (C-192/13 P, EU:C:2014:2156) și Spania/Comisia (C-197/13 P, EU:C:2014:2157) că adoptarea de către Comisie a unei decizii prin care a efectuat o corecție financiară este, începând din anul 2000, condiționată de respectarea unui termen legal.
- 82 Curtea consideră că, în stadiul actual al dreptului Uniunii, nu există niciun element de natură să repună în discuție această jurisprudență, ea putând fi, dimpotrivă, transpusă în prezentele cauze.
- 83 Astfel cum a statuat Curtea la punctul 94 din Hotărârile Spania/Comisia (C-192/13 P, EU:C:2014:2156) și Spania/Comisia (C-197/13 P, EU:C:2014:2157), durata termenului acordat Comisiei pentru a-și adopta deciziile variază în funcție de reglementarea aplicabilă.
- 84 Din articolul 108 al doilea paragraf din Regulamentul nr. 1083/2006 reiese că articolul 100 din acest regulament este aplicabil începând de la 1 ianuarie 2007, inclusiv în cazul programelor anterioare perioadei 2007-2013.

- 85 Conform articolului 100 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1083/2006, înainte de a decide cu privire la o corecție financiară, Comisia deschide procedura informând statul membru în ceea ce privește concluziile sale provizorii și invitându-l pe acesta să își prezinte observațiile în termen de două luni. În cazul în care statul membru nu acceptă concluziile provizorii ale Comisiei, aceasta din urmă îl invită, în temeiul articolului 100 alineatul (3) din acest regulament, la o audiere pe parcursul căreia cele două părți se străduiesc, în spiritul cooperării fondate pe parteneriat, să ajungă la un acord privind observațiile și concluziile care rezultă din aceasta.
- 86 Conform articolului 100 alineatul (5) din Regulamentul nr. 1083/2006, Comisia decide cu privire la corecția financiară în cele șase luni care urmează datei audierii, iar în cazul în care audierea nu a avut loc, perioada de șase luni începe în două luni de la data trimiterii de către Comisie a scrisorii de invitație.
- 87 Din aceste dispoziții rezultă că, în cazul în care statul membru nu acceptă concluziile provizorii ale Comisiei, trimiterea, de către aceasta din urmă, a unei scrisori de invitație la o audiere și organizarea unei audieri sunt impuse pentru regularitatea procedurii urmate în materie de corecție financiară și servesc drept punct de plecare pentru calculul termenului în care Comisia trebuie să adopte o decizie prin care efectuează o astfel de corecție.
- 88 Or, din dosarele prezentate Curții nu reiese că, în urma comunicării concluziilor sale provizorii, Comisia ar fi adresat Republicii Federale Germania o invitație la o audiere ori că ar fi avut loc o audiere, în sensul articolului 100 alineatele (3) și (5) din Regulamentul nr. 1083/2006. În schimb, din aceste dosare reiese că au avut loc reuniuni bilaterale la Bruxelles, la 8 mai, respectiv, la 14 septembrie 2007, între Comisie și reprezentanții Republicii Federale Germania.
- 89 Este necesar să se amintească, în această privință, că, în ceea ce privește, în speță, deciziile cu un efect bugetar important, este în interesul atât al statului membru în cauză, cât și al Comisiei ca durata procedurii urmate în materie de corecție financiară să fie previzibilă, ceea ce presupune prevederea unui termen prestabilit pentru adoptarea deciziei finale. Trebuie de asemenea să se arate că depășirea termenului prevăzut pentru adoptarea unei decizii prin care se efectuează o corecție financiară nu este compatibilă cu principiul general al bunei administrări (Hotărârea Spania/Comisia, C-192/13 P, EU:C:2014:2156, punctul 88, și Hotărârea Spania/Comisia, C-197/13 P, EU:C:2014:2157, punctul 88).
- 90 În aceste condiții, Comisia nu se poate elibera de obligația sa de a adopta deciziile prin care efectuează corecții financiare într-un termen prestabilit, omițând să îndeplinească actele care servesc drept punct de plecare pentru calculul acestui termen.
- 91 În orice caz, chiar presupunând că întâlnirile bilaterale care au avut loc la 8 mai, respectiv, la 14 septembrie 2007 ar putea fi asimilate unor audieri, în sensul articolului 100 alineatele (3) și (5) din Regulamentul nr. 1083/2006, în scopul calculării termenelor de adoptare a deciziilor prin care Comisia efectuează corecții financiare, este necesar să se constate că deciziile în litigiu au fost adoptate la 30, respectiv la 29 aprilie 2008 și că Comisia nu a respectat termenul stabilit la articolul 100 alineatul (5) din Regulamentul nr. 1083/2006.
- 92 Or, rezultă din jurisprudența Curții că nerespectarea normelor de procedură referitoare la adoptarea unui act cauzator de prejudiciu precum faptul că Comisia nu a adoptat o decizie în termenul stabilit de legiuitorul Uniunii constituie o încălcare a unor norme fundamentale de procedură, care trebuie invocată din oficiu de instanța Uniunii (a se vedea Hotărârea Spania/Comisia, C-192/13 P, EU:C:2014:2156, punctul 103, Hotărârea Spania/Comisia, C-197/13 P, EU:C:2014:2157, punctul 103 și jurisprudența citată, precum și Hotărârea Spania/Comisia, C-429/13 P, EU:C:2014:2310, punctul 34).
- 93 În această privință, trebuie amintit că rezultă dintr-o jurisprudență constantă că, exceptând cazurile speciale cum ar fi mai ales cele prevăzute de regulamentele de procedură ale instanțelor Uniunii, o decizie nu poate fi întemeiată de instanța Uniunii pe un motiv de drept invocat din oficiu, chiar dacă

este un motiv de ordine publică, și, precum în speță, întemeiat pe nemotivarea deciziei în litigiu, fără ca instanța să fi invitat în prealabil părțile să își prezinte observațiile cu privire la motivul menționat (a se vedea Hotărârea Comisia/Irlanda și alții, C-89/08 P, EU:C:2009:742, punctul 57, precum și Hotărârea OAPI/National Lottery Commission, C-530/12 P, EU:C:2014:186, punctul 54).

- 94 În ceea ce privește chestiunea referitoare la termenul în care trebuie adoptată o decizie de corecție financiară, este necesar să se arate că, în cadrul cauzelor în care s-au pronunțat Hotărârile Spania/Comisia (C-192/13 P, EU:C:2014:2156) și Spania/Comisia (C-197/13 P, EU:C:2014:2157), care priveau aspecte de fapt și de drept, în esență, identice, Comisia a avut deja ocazia să dezbată această chestiune, referitoare la termenul în care trebuie adoptată o decizie de corecție financiară. Pe de altă parte, în cauzele menționate, Curtea solicitase părților să își concentreze pledoariile pe respectiva chestiune.
- 95 În plus, Curtea a confirmat de atunci această jurisprudență în repetate rânduri (a se vedea Hotărârea Spania/Comisia, C-429/13 P, EU:C:2014:2310, și Hotărârea Spania/Comisia, C-513/13 P, EU:C:2014:2412).
- 96 Reiese, pe de o parte, că Comisia a avut în mod suficient ocazia să își prezinte, în cadrul unei dezbateri contradictorii, motivele și argumentele referitoare la semnificația termenului stabilit la articolul 100 alineatul (5) din Regulamentul nr. 1083/2006 și, pe de altă parte, că jurisprudența Curții cu privire la interpretarea care trebuie conferită acestei dispoziții trebuie să fie considerată consacrată.
- 97 Prin urmare, trebuie să se constate că prezenta cauză constituie un caz special, în sensul jurisprudenței amintite la punctul 93 din prezenta hotărâre, și că nu este necesar ca părțile să fie invitate să își prezinte observațiile cu privire la acest motiv.
- 98 În aceste condiții, este necesar să se concluzioneze că Comisia a adoptat deciziile în litigiu cu nerespectarea termenului legal prevăzut de un regulament al Consiliului.
- 99 În consecință, prin respingerea acțiunilor formulate de Republica Federală Germania în loc să fi sancționat încălcarea unor norme fundamentale de procedură de care sunt afectate deciziile în litigiu, Tribunalul a săvârșit o eroare de drept.
- 100 Hotărârile atacate trebuie, prin urmare, să fie anulate.

Cu privire la acțiunile în primă instanță

- 101 În temeiul articolului 61 primul paragraf din Statutul Curții de Justiție, în cazul în care recursul este întemeiat, Curtea anulează decizia Tribunalului. Aceasta poate astfel să soluționeze ea însăși în mod definitiv litigiul atunci când acesta este în stare de judecată.
- 102 În speță, Curtea dispune de elementele necesare pentru a se pronunța în mod definitiv asupra acțiunii prin care se urmărește anularea deciziei în litigiu, introdusă de Republica Federală Germania la Tribunal.
- 103 În această privință, este suficient să se arate că, pentru motivele menționate la punctele 81-99 din prezenta hotărâre, deciziile în litigiu trebuie să fie anulate pentru încălcarea unor norme fundamentale de procedură.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 104 În temeiul articolului 184 alineatul (2) din Regulamentul de procedură al Curții, atunci când recursul este fondat, iar Curtea soluționează ea însăși în mod definitiv litigiul, aceasta se pronunță asupra cheltuielilor de judecată.
- 105 Articolul 138 alineatul (1) din același regulament, aplicabil procedurii de recurs în temeiul articolului 184 alineatul (1) din acest regulament, prevede că partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată. Întrucât Republica Federală Germania a avut câștig de cauză în cadrul recursurilor, iar acțiunile formulate în fața Tribunalului au fost admise, trebuie ca, în conformitate cu concluziile Republicii Federale Germania, Comisia să fie obligată să suporte, pe lângă propriile cheltuieli de judecată, pe cele efectuate de acest stat membru, atât în primă instanță, cât și în cadrul recursurilor.
- 106 În temeiul articolului 140 alineatul (1) din regulamentul menționat, devenit aplicabil, *mutatis mutandis*, procedurii de recurs în temeiul articolului 184 alineatul (1) din același regulament, statele membre care intervin în litigiu suportă propriile cheltuieli de judecată. În conformitate cu aceste dispoziții, Regatul Spaniei, Republica Franceză și Regatul Țărilor de Jos suportă propriile cheltuieli de judecată.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera întâi) declară și hotărăște:

- 1) **Anulează Hotărârile Tribunalului Uniunii Europene Germania/Comisia (T-265/08, EU:T:2012:434) și Germania/Comisia (T-270/08, EU:T:2012:612).**
- 2) **Anulează Decizia C(2008) 1690 final a Comisiei din 30 aprilie 2008 privind reducerea contribuției financiare din Fondul european de dezvoltare regională (FEDR) acordate programului operațional în regiunea obiectiv nr. 1 a landului Turingia (Germania) (1994-1999), în conformitate cu Decizia C(94) 1939/5 a Comisiei din 5 august 1994, și Decizia C(2008) 1615 final a Comisiei din 29 aprilie 2008 privind reducerea contribuției din Fondul european de dezvoltare regională (FEDR) acordate prin Decizia C(94) 1973 a Comisiei din 5 august 1994 în favoarea programului operațional Berlin Est (Germania) în cadrul obiectivului nr. 1 (1994-1999).**
- 3) **Obligă Comisia Europeană să suporte cheltuielile de judecată efectuate de Republica Federală Germania și propriile cheltuieli de judecată efectuate atât în cadrul procedurii în primă instanță, cât și în cadrul prezentului recurs.**
- 4) **Regatul Spaniei, Republica Franceză și Regatul Țărilor de Jos suportă propriile cheltuieli de judecată.**

Semnături